

Schema werkwoordspelling

Persoonsvorm ja of nee ?

Ja

Nee

tegenwoordige tijd

Stam met of zonder een -t

Meervoud net als de infinitief.

Geen -t na ik *Ik loop*

Geen -t vóór jij/je *Loop jij?*

Wel -t na jij/je *Jij loopt*

Wel -t na hij/zij/het *Hij loopt.*

verleden tijd

Sterke werkwoorden : stamverandering

(dr *i* nken) ik dr *o* nk; (l *o* pen) ik l *i* e p; we l*i* epen

Zwakke werkwoorden 't k o f s c h i p x

- Laatste stamletter in 't kofschip: -te(n)

- Laatste stamletter niet in 't kofschip: -de(n)

Ik fiets te, ik fax te, ik rust te

Ik ren de, ik beantwoord de, wij ren den

Woorden met infinitieven die eindigen op

'-ven en -zen krijgen altijd -de(n)

Ik loos de (lozen); ik leef de (leven)

voltooid deelwoord:

Je schrijft -en of -n *Ik heb gelopen.*

Je schrijft -t of -d *Ik heb gefietst.*

Ik ben omgekeerd.

Als je het woord in de verleden tijd zet, dus langer maakt, hóór je de t of de d

Ik fiets t e; ik keer d e om.

Dus als je in de verleden tijd een -d of een -t

schrijft, dan doe je dat in het voltooid deelwoord ook.

Voltooide deelwoorden die op -(e)n eindigen zijn nooit een probleem. (Sterke werkwoorden)

Voltooide deelwoorden die op -t of -d eindigen gaan gewoon volgens de regel van de verleden tijd

Ik heb gefietst (fietste), ik heb geloofd (geloofde)

Voltooide deelwoorden die **bijvoeglijk** gebruikt zijn, schrijf je zo kort mogelijk. Eén -t of -d. Tenzij dat voor de uitspraak niet mogelijk is. (Uitzondering)

Bijv.: *De uitgebran de schuur. Het verloof de stel.*

De opnieuw bestrate weg. Het geloosde water.

Maar:..... De afgezette president. (Uitzondering)

Infinitief

De woordenboekvorm: *Lopen, eten, drinken*

Onvoltooid deelwoord

Eindigt op -nd of -end: *Lopend, etend, drinkend*

Gebiedende wijs

Net als de stam: **Loop** naar de pomp!. **Eet** op!

Aanvoegende wijs

Men **neme** een ei. **Gelieve** spoedig te antwoorden.

Wat moet je eerst kunnen? Vragen:

1. Wat is de stam van een werkwoord?

2. Wat is de persoonsvorm? (PV)

3. Wat is een infinitief? (Of: Hele werkwoord)
(INF)

4. Wat is een voltooid deelwoord?
(VD)

5. Wat is het verschil tussen sterke werkwoorden
en zwakke werkwoorden?

6. Wat is het verschil tussen een zelfstandig
naamwoord en een bijvoeglijk naamwoord?

Antwoorden:

1. De ik-vorm. Dus: van *lopen* is de stam: *loop*
Immers het is *ik loop*

2. Het werkwoord in de zin dat verandert als je de
tijd van de zin verandert. *Karel heeft gegeten*.
De pv = *heeft*, want als je de zin van tijd verandert
krijg je: *Karel had gegeten*.

Aan de pv kan je dus zien of de zin in de tegen-
woordige of verleden tijd staat.

De pv is het eerste werkwoord van de zin, als je
die zin vragend maakt: **Heeft Karel gegeten?**
Wie heeft mijn etui geleend?

Als er in een zin één werkwoord staat, dan is dat de pv
Als er in een zin twee of meer werkwoorden staan,
dan zit er een pv in -meestal vooraan in de zin- en
verderop in de zin vind je dan een voltooid deelwoord
of een infinitief.

3. De infinitief is de woordenboekvorm van het werkwoord.
De infinitief vind je door er *te* voor te zetten.
De infinitief van *Ik rende* is (te) *rennen*
Voorbeeld: *Jan heeft **zitten spieken***
PV INF INF

4. Een voltooid deelwoord is de werkwoordsvorm die je krijgt
als je in een zin meer dan één werkwoord hebt en de pv
is een vorm van de werkwoorden *hebben, zijn, worden*
Voorbeeld: *Jan heeft **gegeten**. Jan wordt **geslagen**.*
PV VD PV VD

Voltooid deelwoorden kunnen ook voorkomen als bijvoeglijk
naamwoord. Dan staat het VD vlak voor een zelfstandig
naamwoord. Bijvoorbeeld: *Het **voltooid** schip*.
Dit soort voltooid deelwoorden schrijf je zo kort mogelijk.
Dus: *Het **afgebrande** huis* en niet *afgebrandde*. Je zegt
namelijk ook niet *Het zwarte huis!*

5. **Sterke werkwoorden hebben een verleden tijd die
je vormt door een verandering van de stamklinker.**

De stam van het werkwoord *lopen* is *loop*
De stamklinker is dus *oo*
In de verleden tijd verandert die in een *ie*: *liep*

**Het voltooid deelwoord van sterke werkwoorden
Eindigt altijd op -n of -en**
Bijvoorbeeld: *Ik heb **gelopen**; ik ben **geboren**.*

6. Zelfst.naamw. zijn woorden waar je de lidwoorden *de,*
het of *een* voor kan zetten. *Het **huis**, de **jongen**, een **ei***
Bijvoeglijke naamw. zeggen iets over dat zelfst.naamw.
Bijvoorbeeld: *Het **grote** huis, de opnieuw **bestrate** weg.*